

Назва дисципліни	ВБ 2.8 Спецкурс Історія кіно
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредита, 90 год., 8 -семестр, 4 курс ОС «Бакалавр»
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Викладач	Романенко Олександра Олександрівна
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри	trkafedra@gmail.com
Е-mail викладача:	oleksandra.romanenko@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> що середи, з 12.45 до 14.005 (2 академічні години) <i>Он лайн- консультації:</i> що четверга з 18.00 до 20.00

Мета курсу: Мета курсу: ознайомити студентів з процесом зародження, розвитку кінематографа в різних країнах; вивчення жанрово-стильової та художньо-творчої розмаїтості вітчизняного й зарубіжного кіно. Звернення до історії кінематографії не повинно виглядати як самодостатнє вивчення чогось застиглого і далекого, як схоластичний перелік дат, назв, імен. Вивчення історії кіно має сприяти кращому розумінню сучасного художнього процесу і допомогти зорієнтуватися у складних суперечливих явищах, пов'язаних із сьогоденним мистецтвом кіно.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: Вивчення історії кіно має сприяти кращому розумінню сучасного художнього процесу і допомогти зорієнтуватися у складних суперечливих явищах, пов'язаних із сьогоденним мистецтвом кіно.

Загальні компетенції:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетенції:

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору. СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

3.Очікувані результати навчання.

Згідно Освітньо професійної програми програмні результати навчання з дисципліни історія театру включають в себе:

ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.

ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПР03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПР04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПР06. Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПР11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв

ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПР15. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу.

ПР21. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефаківців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

МОДУЛЬ I

Змістовний модуль 1. Становлення та розвиток зарубіжного

і вітчизняного кінематографа

Тема 1. Кінематограф Франції

Два напрями розвитку кінематографа в перше десятиліття історії кіно: “Люм’єрівський” та “Мельєсівський”. Творче змагання натуралістичної школи французького кінематографа та „Фільм д’ар” (зміст та форми фільмів фірми „Брати Пате” і кіностудії „Гомон” та натуралістичний напрям режисера Капеллані).

Оголошення кіно “сьомим мистецтвом” у “Маніфесті семи мистецтв” Річотто Канудо (1911 р.)

Авангард у французькому кіно 1920-х років. Представники кіноімпресіонізму: Делюк (як основоположник творчого і теоретичного осмислення кінематографа в Європі), Л’Ерб’є, Дюлак, Епштейн.

Вплив сюрреалізму, дадаїзму, кубізму на творчість провідних майстрів французького кіно 1920-х років – другий авангард у французькому кінематографі: апологетичний жанр (Ганс), напрямок „чистого кіно” (Дюшан, Рей, Леже, Шомет), сюрреалістична течія (Бунюель, Рей, Дюлак, Кокто), режисери-індивідуалісти (Фейдер, Клер, Дрейер, Ганс), імпресіоністичний напрям (Кавальканті, Ренуар, Кирсанов).

Тема 2. Кінематограф Великобританії

Брайтонська школа як перший творчий напрям в історії кіно (різномасштабність кадру, свідомий монтаж).

Тема 3. Кінематограф США

Виникнення американської кіноімперії (утворення „Патентного тресту”, т.зв. „війна патентів” та група незалежних кінокомпаній в „Голлівуді”). Формування специфічних кіножанрів – вестерну та „слепстик комеді”.

Система образної виразності розроблена Д. Гріффітом (перетворення розважального атракціону в кінематограф; ідейна скерованість та ідеологічне звучання кінематографічних шедеврів Д. Гріффіта).

Художній і організаційний рівень кінематографу США після Першої світової війни (передача суспільних настроїв у фільмах Мілла, Штрогейма, Відора – як вияв „масового смаку” в конкретних історичних умовах).

Основні жанри в американському кіно в 1920-х рр.: мелодрами, світські комедії (Де Мілл, Любіч), сатиричні комедії (Штрогейм), романтичні мелодрами (Кінг Відор), ковбойські фільми (Харт, Мікс, Форд, Крюзе), костюмно-історичні фільми (Де Мілл, Фербенкс, Гріффіт), ексцентричні комедії (Чаплин, Китон). Розвиток комічного жанру (1920-ті рр.) – ідеалізація істинних суспільних та індивідуальних взаємостосунків.

Становлення національної акторської школи в США – шедеври Чарлза Спенсера Чаплина (1889-1977) та Бастера Китона (1895-1966).

Документальний фільм як самостійний вид кінематографу – перші документальні фільми в США у 20-х рр. ХХ ст.

Успіх перших звукових фільмів – “Певец джаза” та “Поющий глупец” (1928, режиссер Ллойд Бэкон, компанія “Уорнер бразерз”).

Тема 4. Кінематограф Італії

Особливості становлення кінематографу Італії.

Основні жанри в ранньому італійському кіно: постановочно-історичні фільми, салонні мелодрами, фільми про життя простих людей.

Вплив веризму та футуризму на кінематографічну практику італійських митців. Традиція костюмно-історичної драми (творчість режисерів Казеріні, Гуаццоні (зокрема, „Камо грядеши?”) та Пастоне (зокрема, „Кабірія”). Нові технічні прийоми, новації: використання об’ємних декорацій у фільмах Е. Гуаццоні, архітектурних пам’ятників у фільмах М. Казеріні, руху камери з допомогою знімального візка та зйомок з дублями режисером Дж. Пастоне.

Тема 5. Кінематограф Росії

Політична кінохроніка як фундамен для розвитку особливого жанру російського кіно – “царської хроніки” (1896-1917).

Фільм “Понизовая вольница” (1908) А. Дранкова та розвиток основного тематичного напрямку раннього російського кіно, пов’язаного з вітчизняною історією, літературою, театром, фольклором.

Фільм “Оборона Севастополя” (1911, режисерів В. Гончарова та А. Ханжонкова) – перший російський бойовик. Основні жанри російського кіно: екранізації пісень, кінематографічні лубки, фільми на сюжети з народного життя, екранізації літературних творів, психологічні драми. Основні риси творчості фундаторів російського кінематографу Я. Протазанова, В. Гардіна, П. Чардиніна.

Оформлення системи жанрів у російському кіно 20-х років ХХ ст. Система монтажу атракціонів у ранніх фільмах С. Ейзенштейна.

Об’єктивні та суб’єктивні, художні та політичні фактори, що зумовили специфіку російського кінематографу 30-х років ХХ ст. Основні риси творчості провідних майстрів цього періоду.

Тема 6. Кінематограф України

Соціокультурні особливості першого етапу історії вітчизняної кінематографії. (1896-1917). Вплив революційних подій на кінематографічне життя України. Націоналізація

кінопромисловості та кінопрокату. Загальна характеристика фільмів виробництва Києва та Одеси (1919-1920).

Українське кіно 20-х років ХХ століття – становлення національно-культурного феномена. Фільми Л. Курбаса. Художні здобутки фільмів Г. Стабового, Г. Тасіна, А. Кордюма. Експерименти в галузі кінопластики І. Кавалерідзе.

Об'єктивні та суб'єктивні, художні та політичні фактори, що зумовили специфіку українського кінематографа 30-х років ХХ ст. Основні риси творчості провідних майстрів цього періоду.

Тенденції розвитку української кінематографії 30-х – початку 40-х років ХХ століття: розвиток „поетичного стилю” у фільмах О. Довженка; лірично-історіософський кінематограф І. Савченка; тема національної історії в стрічках І. Кавалерідзе. Документально-поетичний серіал про війну на Україні О. Довженка та ігрові фільми воєнно-патріотичного спрямування.

Тема 7. Кінематограф Німеччини

Розвиток німецького кіновиробництва після Першої світової війни. Створення УФА, контроль державного керівництва за тематикою кінофільмів.

Художній вплив на світовий кінематограф німецького фільму „Кабинет доктора Калігарі” реж. Роберта Віне (1919). Шедевр Р. Віне як відображення загальної атмосфери в країні.

Кінематографічний експресіонізм як напрям у німецькому кінематографі 1920-х років: творчість реж. Віне, Ланга, Мурнау, Лени. Фільми „Каммершпіле” як екранний варіант театральних експериментів Райнхардта (Майер, Йесснер, Пик, Мурнау). “Вуличні” фільми Мартіна, Мурнау, Грюне, Пабста. Неоромантичні фільми Фрица Ланга. “Гірські” фільми Арнольда Фанка. “Експериментальні” фільми художників-авангардистів Еггелінга, Ріхтера, Фішінгера, Рутмана.

Тема 8. Кінематограф Швеції

Особливості шведського кінематографу першої чверті ХХ ст. Розквіт класичного шведського кіномистецтва – творчість Віктора Шьострьома та Моріца Стіллера. В. Шьострьом – перший поет природи в кіно. Пластичність зображення та ідея внутрішньої спільності людини і природи як своєрідні риси фільмів М. Стіллера.

Тема 9. Кінематограф Данії

Основні жанри раннього датського кіно. Любовно-еротичні драми. Обігрування теми цирку. Нові людські типажі виведені на екран датськими режисерами (“жінка-вамп”). Знахідки датчан у голівудських фільмах. Витіснення датських фільмів із світового ринку німцями в роки війни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арлазоров М. С. Протазанов. - М., 1973.

2. Бейли К. Кино: фильмы, ставшие событиями. — С-Пб.:

Академический проект, 1998. («Антракт», «Наполеон», «Страсти Жанны д'Арк», «Андалусский пес», «Кабинет доктора Калигари», «Носферату - симфония ужаса», «Метрополис»)

3. Беленький, Игорь - Лекции по всеобщей истории кино.
Годы беззвучия. Кн. 1. Кн. 2 (М., 2008)
4. Безклубенко С.Д. Українське кіно [Текст] : Начерк історії
/ Сергій Безклубенко,. - К. : Альтерпрес, 2004. - 189 с. : іл.
5. Божович В. И. Рене Клер. — М.: Искусство, 1985.
6. Брюховецька Л.І. Поетична хвиля українського кіно:
монографія / Лариса Брюховецька,. - К. : Мистецтво,
1989. - 171,[2] с. : [12] л
7. Брюховецька Л.І. Приховані фільми [Текст] : Українське
кіно 1990-х / Лариса Брюховецька,. - К. : АртЕк, 2003. - 381,[1] с. : іл. - (Б-ка журналу
"Кіно-Театр"). - Режисери, оператори, актори фільмів, знятих в Україні у 1990 - 2000
роках: с. 357-382
8. Буньюэль Луис /Сост. Л. Дуларидзе. - М.: Искусство, 1979.
9. Буньюэль о Буньюэле /Предисл. К.Долгова.- М.:Радуга, 1989.
10. Вертов Д. Статьи, дневники, замыслы. - М.: Искус., 1966.
11. Гинзбург С. С. Кинематография дореволюционной
России. — М.: Ис-кусство, 1963.
12. Госейко Любомир. Історія українського кінематографа
[Текст] : 1896-1995: Пер. із франц. / Любомир Госейко,. - К. : Книжкове вид-во KINO-
КОЛО, 2005. - 461 с.
13. Деллюк Л. Фотогения кино. – 1924
14. Довженко О. Твори в 5-ти томах. – К., 1964-1966.
16. Історія Українського радянського кіно: у 2-х т. – К., 1987.
17. История советского кино, т.1. 1917-1931. - М.: Искус., 1969.
18. Капельгородська Нонна. Кіномистецтво України в
біографіях: Кінодовідник / Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра
Синько, ; Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Інститут
мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України
(Київ). Львівське відділення, Музей-майстерня та Благодійний меморіальний фонд Івана
Кавалерідзе. - К. : АДЦ, 2004. - 709,[3] с. : портр.
19. КИНО. Энциклопедический словарь. — М.: Советская
энциклопедия, 1986. (Статьи «Авангард», «Французская кинематография», «Немецкая
кинематография», «Мурнау», «Ланг», «Экспрессионизм», «Каммершпиле» и статьи на
фамилии соответствующих режиссеров.)
20. Кракауэр З. Психологическая история немецкого кино. - М.:

Искусство, 1977.

21. Кулешов Л. В. Статьи. Материалы. - М.: Искусство, 1979.

22. Кулешов Л. В. Уроки режиссуры. - М.: ВГИК, 1999.

23. Миславский Владимир. Кино в Украине 1896-1921 [Текст] :

Факты. Фильмы. Имена / Владимир Миславский,. - Харьков: Торсинг, 2005. - 575 с. : ил. - Библиогр.: с. 558-572;

24. Михайлов В. П. Рассказы о кинематографе старой Москвы. — М.: Материк, 1998.

25. Нариси з історії кіномистецтва України / Академія мистецтв

України, Інститут проблем сучасного мистецтва ; ред. : Віктор Сидоренко [та ін.]. - К. : Інтертехнологія, 2006. - 862,[1] с. : іл., портр.

26. Поетичне кіно : заборонена школа [Текст] : [Збірка статей] /

Укл. Лариса Брюховецька,. - К.: АртЕк: Ред. журн. "Кіно-Театр", 2001. - 463 с. : іл, портр

27. Садуль Ж. Всеобщая история кино, т. 1: Изобретение кино.

1832-1897. Пионеры кино (от Мельеса до Патэ). 1897-1909. —

М.: Искусство. 1958.

28. Садуль Ж. Всеобщая история кино, т. 2: Кино становится

искусством. 1909-1914. — М.: Искусство, 1958.

29. Садуль Ж. Всеобщая история кино, т. 3: Кино становится

искусством. 1914-1920. — М.: Искусство, 1961.

30. Садуль Ж. Чарли Чаплин. — М.: Искусство, 1981.

31. Скуратівський В. Українське кіно-XX [Текст] / Вадим

Скуратівський // Сучасність. - 1999. - № 10. - С. 126-136

32. Соколов Р. П. Люди и фильмы русского дореволю-

ционного кино. — М.: Искусство, 1961.

33. Теплиц Е. История киноискусства. 1895-1927. - М.:

Прогресс, 1968.

34. Тысяча (1000) фильмов за 100 лет. Краткий

путеводитель-справочник по истории мирового кино. — М.: Госфильмофонд России/Русина, 1997

35. Трауберг Л. З. Дэвид Уорк Гриффит. — М.: Искус., 1981.

36. Українське кіно: ідентифікація у часі [Текст] : Хроніки

громадських обговорень 2001-2003 р.р. / Нац. спілка кінематографістів України, М-во культури і мистецтв України, Український філософський фонд ; Ред., укл. і автор коментарів О. Г. Рутковський. - К.: Альтерпрес, 2003. – 423с. - (Сер. "Українські альтернативи").

37. Шкловский В. Б. Эйзенштейн. - М.: Искусство, 1976

38. Эйзенштейн С. М. Избранные произведения в шести томах. - М.: Искусство, 1964-1971.

39. Юренев Р. Н. Эйзенштейн. Замыслы. Фильмы. Метод. – М.: Искусство, 1985.

Інформаційні ресурси

електронний варіант підручника: Беленький, Игорь “Лекции по всеобщей истории кино. Годы беззвучия. Кн. 1. Кн. 2 (М., 2008)”; відеозаписи рекомендованих фільмів.

Інтернет-ресурси:

<http://www.dt.ua/1000/1550/41360/>

http://lib.kherson.ua/rus-prof_sv_09-8.htm

<http://www.super-shpora.ru/works/37706.html>

<http://all4shkoloty.ru/?p=16571>

<http://www.cinemalife.poltava.ua/index.php?kino=50>

<http://www.onews.com.ua/kyiv-reg/kyiv/rich/ukr/news/23430.html>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний компютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до інтернет, звукові колонки.

Система та критерії оцінювання

у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік

90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

35-59	FX	незадовільно з можливою повторною складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно - продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно - продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (*за наявності) та оцінка за екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1															
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6		

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Здобувачам вищої освіти необхідно зареєструватись в системі CMS MOODLE, отримавши кодове слово, де розміщені опорні конспекти лекцій, завдання та методичні вказівки до виконання лабораторних робіт, завдання для самостійної роботи та тести.

Присутність на заняттях не обов'язкова для студентів, які навчаються за індивідуальною та дуальною формою навчання, офіційно працевлаштовані і мають дозвіл від деканату на вільне відвідування занять.

Дозволяється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час занять, окрім тих, де проводиться тестування.

Несвоєчасне виконання завдань самостійної роботи не вітається: виставляються нульові бали без права перездачі.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.